

**INSTITUTUL DE STAT
DE RELAȚII INTERNAȚIONALE DIN MOLDOVA
FACULTATEA RELAȚII INTERNAȚIONALE**

REFERAT

**„JAPONIA ÎN ANII CRIZEI ECONOMICE MONDIALE ȘI RĂZBOIULUI ÎN RĂSĂRITUL
DEPĂRTAT ”**

CHIȘINĂU, 2007

Influența crizei asupra economiei Japoniei.

Criza economică mondială din anii 1929-1933 s-a manifestat cu o putere deosebită în Japonia. Aceasta se explică prin nivelul economic scăzut al Japoniei în comparație cu alte puteri imperialiste, slăbirea economică ca urmare a cutremurului de pământ din 1923 și criza financiară din 1927, precum și pătrunderea ei în industrie și agricultură.

Gospodăriile sătești în Japonia jucau un rol important, spre deosebire de alte țări capitaliste. Cu o amploare deosebită, criza s-a răsfrânt asupra sericiculturii ramură în care erau ocupați aproximativ jumătate din țărani. Produsele finite erau exportate, în mare măsură, în S.U.A., dar în rezultatul crizei din America exportul s-a redus mult și prețurile au scăzut catastrofal. Numărul gospodăriilor sătești, care se ocupau cu sericicultura, ca un meșteșug auxiliar, s-a redus evident.

Micșorarea pieții interne concomitent cu reducerea exportului, a dus la stocarea de mari rezerve de mărfuri, la scăderea producției, mai ales în cea metalurgică, a bumbacului, a hîrtiei etc. Afirmînd că muncitorii sînt vinovați de crearea acestei situații, capitaliștii au început să-i concedieze, au micșorat salariile. Șomajul a atins cote nemaipomenite – 3 milioane de oameni. S-a intensificat concentrarea producției și centralizarea capitalului, ceea ce a dus la dispariția burgheziei mici și mijlocii.

Răscoala muncitorilor și țăranilor din 1929 – 1931

Situația critică în care se aflau masele muncitoare din orașe și sate a dus la o intensificare bruscă a luptelor de clasă. Necătînd la ipocrizia sindicatelor, necătînd la teroarea aspră a poliției, muncitorii au luptat cu mare încăpăținare. Această perioadă este specifică și prin faptul că muncitorii erau contra conflictelor armate, cerînd autorităților să renunțe la acțiunile de război. Mișcarea antirăzboinică a muncitorilor și intelectualilor orășeni a început să crească. În 1931 cînd PCJ, încă cu trei luni înainte de ocuparea Chinei de Nord-Est, a fost de acord cu autoritățile; căci pregătirea de război a chemat masele muncitoare la lupta hotărîtoare pentru pace.

S-a încordat și lupta de clase în sate, ca urmare a creșterii impozitelor. Țăranii cereau micșorarea impozitelor pentru arendă, reducerea obligațiilor către stat din partea arendașilor, și hotărîtor pledau împotriva alungării arendașilor de pământ. Au fost cazuri de incendiere a proprietății moșierilor, dărîmarea sediilor judecătorei și a poliției.

Clasele dominante în calea fascismului și agresiunii(1929 – 1931)

Criza economică și lupta crâncenă între clase au provocat schimbări în politica și tactica lagărului de la conducere.

Tendința principală a acestei politici consta în fascizarea regimului și dezlănțuirea unui război. În acești ani s-a consolidat propaganda fascistă, au fost fondate multe organizații fasciste care au încercat să acapereze puterea.

Principala direcție a agresiunii și fascismului a fost oligarhia financiară, folosirea forțelor armate pentru realizarea scopurilor propuse. Pentru întărirea influenței, clica militaristă se baza pe concernele noi apărute, care concureau cu grupurile oligarhice financiare de bază (Mițui, Mițubisi, Easuda, Sunitamo). Noile concerne erau investite de capital cu înclinare spre ramurile militare (metalurgia neferoaselor, construcția avioanelor, s.a.) și de aceea erau strâns legați cu cercurile militariste și în special interesați de conjunctura de război.

Totuși, baza lor financiară era slabă, ceea ce determina dependența lor de principalele oligarhii financiare. Concernele noi, ca și cele vechi, apăreau și se dezvoltau în procesul luptei concurențiale între diferite grupări cu capital financiar, care s-au întărit în anii crizei economice mondiale din 1929-1933 și în procesul pregătirii și realizării agresiunii în politica internă și externă a Japoniei în perioada respectivă.

Conducerea, formată din reprezentanți ai partidului burgezo-moșieresc, deținând puterea din 1929 până în 1931, în principiu ducea aceeași politică de reacție ca și precedentul partid de la conducerea săiukai, totuși cabinetul minsăițo, adică partidul burghezo-moșieresc, au recurs la mascarea acestei reacții politice, introducând proiecte de legi ce vizau reformele pentru comercianți.

În acelaș timp, conducerea partidului minsăițo, pregătindu-se de desfășurarea războiului, a întărit represiile. Au continuat arestări în masă, care s-au început la 15 martie 1929, de menționat mai ales acțiunile lor din februarie și iunie 1930 și în ajunul ocupării Nord- Estului Chinei.

Cotropirea Chinei de Nord – Est

China de Nord – Est este privită de către imperialiștii japonezi ca principala bază de atac pentru agresiunea împotriva altor regiuni din China, cât și contra Uniunii Sovietice și Mongoliei. Criza economică mondială a consolidat tendințele de decizie a acestor neînțelegeri din contul U.R.S.S. În aceste condiții monopoliștii japonezi erau convinși, că puterile imperialiste nu le vor încurca în realizarea agresiunii împotriva Chinei. Și nu s-au înșelat. În septembrie 1931, Japonia a început ocuparea provinciilor din Nord – Estul Chinei.

Conducerea Japoneză, elaborând în 1931 un plan de război operativ împotriva U.R.S.S., tindea să provoace o scînteie pentru începerea acțiunilor militare : încă la 16 martie 1931 teroriștii au atacat punctul de predare a mărfii, care aparținea Rusiei, în Japonia, iar după ocuparea Chinei de Nord – Est s-a făcut și mai evidentă propaganda antirusească.

Ocuparea Chinei de Nord – Est a avut ca una din consecințe și încordarea luptei de clasă în orașe și sate. S-au consolidat manifestări antirăzboinice. Mitingurile și conferințele împotriva războaielor au avut loc în septembrie 1931 în satul Toeama, Aomori și în alte regiuni ale țării. Muncitorii cereau achitarea restanțelor de salarii, primirea lor, după întoarcerea din armată, la locurile de muncă precedente și în aceleași condiții. Sub această lozincă au avut loc o serie de greve, printre care și marea grevă a muncitorilor din metropola Tokio din martie 1932.

Referințe bibliografice :

- „Новейшая история стран Азии и Африки”, издательство Московского университета, 1965